

1 april 2014

Rikskontrollen är en del av riksdagens kontrollmakt och medverkar till demokratisk insyn och effektiv förvaltning genom oberoende granskning av statlig verksamhet.

Regeringen bör stärka kontrollen över försvarets långsiktiga ekonomi

Försvarsmakten och regeringen har inte gjort tillräckligt för att se till att försvarets verksamhet i framtiden är planerad, beräknad och finansierad. Framför allt måste man hantera problemen inom materielförsörjningen – enligt Försvarsmakten saknas 30-50 miljarder kronor för anskaffning av materiel de närmaste tio åren.

Satsningen på ett tillgängligt och användbart försvar innebär ökade kostnader. För att ha råd med förändringen har det varit nödvändigt att se över och anpassa övriga kostnader inom försvaret. Rikskontrollens granskning visar att de åtgärder som hittills har genomförts för att åstadkomma ekonomiska förutsättningar för omställningen av försvaret inte är tillräckliga.

Granskningen visar också att regeringen och Försvarsmakten inte lade tillräcklig vikt vid den långsiktiga ekonomin i planeringen inför inriktningsbeslutet 2009. Omställningen skulle ske i den takt som ekonomin tillät och man försökte skapa balans mellan uppgifter och resurser på kort sikt, istället för att planera för försvarets utveckling på lång sikt.

Konsekvensen har bland annat blivit att det i fortsättningen kommer att krävas omfattande rationaliseringar av verksamheten, liksom åtgärder för att hantera problemen inom materielförsörjningen. Enligt Försvarsmakten saknas 3-5 miljarder kronor per år under den närmaste tioårsperioden för anskaffning av materiel.

– Regeringen måste nu fokusera på att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för att långsiktigt uppnå målen för omställningen av försvaret. Det är viktigt att rationaliseringarna balanseras så att försvaret även framöver kan göra insatser och lösa sina uppgifter, säger rikskontrollör Jan Landahl.

Rikskontrollen rekommenderar också regeringen att redovisa ekonomiska konsekvenser till riksdagen i samband med större strategiska beslut om försvaret. Försvarsmakten bör vidareutveckla sin uppföljning av resultaten av genomförda rationaliseringar och besparingar.

Bakgrund: Försvarsmakten genomgår en omfattande reformering som kräver att ambitions- och kostnadsökningar måste balanseras mot rationaliseringar och ambitionsminskningar. Detta har ställt förändringar, effektiviseringar och besparingar i fokus. 2009 års inriktningsproposition innebär att personalförsörjningen har övergått till att bedrivas utifrån frivillighet och nya personalkategorier har införts. Det kommer att ta många år innan alla förband är bemannade, utrustade och når full operativ förmåga.

Rapporttitel: Ekonomiska förutsättningar för en fortsatt omställning av försvaret (RiR 2014:7)
Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Rikskontrollör: Jan Landahl

Projektledare: Thomas Dawidowski, 08-5171 43 01

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-5171 42 00